

ROZPORZĄDZENIA URZĘDOWE

ŁOMŻYŃSKIEJ KURJI DIECEZJALNEJ.

Nr 1.

Łomża, dnia 1 stycznia 1935 r.

Rocznik IX.

T R E Ś Ć :

1 List Ojca św. do Episkop. Polski.	7 List pasterski o małżeństwie.
2 Walka o zupełne zniesienie niewolnictwa.	8 Nabożeństwo z okazji Patrona Prezydenta Rzplitej.
3 Tydzień misyjny.	9 Akty stanu cywilnego.
4 Przywileje członków Związku Misyjnego Duchowieństwa.	10 Ubezpieczenie służby kościelnej.
5 Uzupełnienie godzin nauki religji.	11 Poszukiwanie metryk.
6 Rozporządzenie Urzędowe Kurji.	12 Książki polecon.
	13 Zmiany w duchowieńs.wie.

Nr 1.

Ojciec św. do Episkopatu Polskiego.

W odpowiedzi na pismo holdownicze Konferencji Episkopatu Polski, Ojciec św. nadesłał list własnoręczny następującej treści:

Do ukochanych Synów naszych Czcigodnych Braci

ALEKSANDRA KAKOWSKIEGO

Św. Rzymskiego Kościoła Kardynała Prezbitera Tytułu św. Augusta

Arcybiskupa Warszawskiego

i AUGUSTA HLONDA

Św. Rzymskiego Kościoła Kardynała Prezbitera Tytułu Najśw. Marii

P. Pokoju Arcybiskupa Gnieźnieńskiego i Poznańskiego

oraz do innych Arcybiskupów i Biskupów Polski

PIUS XI PAPIEŻ

Umiłowani Synowie Nasi i Czcigodni Bracia, pozdrowienie i Apostolskie Błogosławieństwo.

Nad wyraz miły był Nam list, któryście Wy, Drodzy Synowie Nasi i inni Pasterze polscy, zgromadzeni w obecności Nuncjusza Apostolskiego przy słynnej N. Maryi Panny świątnicy w Częstochowie, przysłali Nam ze czcią w ubiegłym miesiącu wrześniu. Bo list ten świadczył w całej pełni o przywiązaniu i czci, którą polscy Pasterze i wierni otaczają Stolicę Apostolską i Nas samych, a jednocześnie przynosił bardzo miłą zapowiedź Synodu plenarnego, wyznaczonego przez Was na rok przyszły.

Na wasz tak uprzejmy hołd odpowiadamy oznajmieniem Wam Naszej wdzięczności i życzliwości, postanowienia zaś przez Was powziętego a dowodzącego tak niezbitości troskliwości w spełnianiu urzędu pasterskiego, bardzo Wam wieszujemy i to tem goręcej, że najważniejsze zagadnienia, które będą głównym przedmiotem obrad Synodu, zaprojektowano zgodnie z wskazaniem, któreśmy podnosili w Naszych listach i wskazówkach, wydawanych stosownie do potrzeb czasu.

Przedewszystkiem bowiem zajmiecie się sprawą Akcji katolickiej, której pielęgnowanie wszelkimi sposobami oraz rozwój zalecaliśmy ustawicznie. A głównym jej zadaniem jest niewątpliwie ukształcenie moralne młodzieży, którą według nauki Kościoła, ostoju i fundamentu prawdy, wychować należy. Dlatego też chętnie oddajemy Wam, ukochani Synowie Nasi i Czcigodni Bracia, zasłużoną pochwałę za to, że usiłowaliście i usiłujecie wciąż jak najodpowiedniejsze wyszukiwać środki, aby wspólną myślą i wspólnym wysiłkiem doprowadzić do szczęśliwego wyniku dzieło tak doniosłe. Sprawa zaś dziennika katolickiego, który postanowiliście wydawać i to jak najprędzej, szczególniejszą sprawiła Nam przyjemność. Bo jak już nieraz oświadczyliśmy, niema, jak się wydaje, odpowiedniejszego obecnie środka do podtrzymania i wzmocnienia Akcji katolickiej, niema prosto użyteczniejszego sposobu do urobienia i kształtowania zwłaszcza umysłów młodzieży zdrową nauką i zasadami chrześcijańskimi, niż wydawanie dziennika całkowicie katolickiego, któryby, rozumie się, nie tylko nie stał w sprzeczności z wiarą chrześcijańską i dobrymi obyczajami, ale jak najwięcej pociągał i nakłaniał do osiągnięcia wyższego dobra przez cnoty chrześcijańskie.

Zdajemy sobie dobrze sprawę, ile pozostaje do przewyciężenia trudności z powodu ciężkich czasów, lecz, gdy wszyscy szlachetni ludzie połączą swe chęci i zasoby, to nawet tego, co ludzie siły nie zdołają osiągnąć, udzieli sam Bóg, jeżeli się Go o to będzie prosiło gorącą i wytrwałą modlitwą. My przeto, otaczając dążenia Wasze i troskliwe usiłowania Wasze ojcowską życzliwością i opieką, wraz z Wami błagamy Boga wszechmogącego, aby łaskawie sprzyjał zbożnym wysiłkom, i ufamy, że z Jego łaski i dobrodziejstwa wszelkie uchwały Synodu plenarnego przyczynią się do większej pomyślności tego tak drogiego Nam narodu i obrócą się szczęśliwie na dobro całej sprawy katolickiej.

Niechże zapowiedzią tych dobrodziejstw niebieskich i świadectwem Naszej szczególnej miłości będzie Apostolskie Błogosławieństwo,

którego Wam, Ukochani Synowie Nasi, i innym Pasterzom Polski, oraz całemu duchowieństwu i ludowi, powierzonemu Waszej czujności, jaknajochotniej w Panu udzielamy.

Dan w Rzymie u Św. Piotra, dnia 1 listopada, w uroczystość Wszystkich Świętych, roku 1934, a trzynastego Naszego Pontyfikatu.

Pius XI Papież.

№ 2.

Walka o zupełne zniesienie niewolnictwa.

Dzięki usilnym zabiegom Kościoła w ubiegłym wieku zniesiono niewolnictwo w tych krajach, w których było zaprowadzone oficjalnie. Było to hańbą w dziejach ludzkości kupować jak bydło ludzi przemocą do niewoli wziętych i traktować ich nieraz gorzej od bydła.

Jednak mimo ogólnego zniesienia niewolnictwa, uprawia się je jeszcze pokryjomu w Afryce i Azji. Co roku, jak stwierdzono, handlarze niewolników dostarczają z Afryki do Arabji około 2.000 tych nieszczęśliwych osób, a ogólna liczba niewolników wynosi około sześciu milionów.

Na dalsze zwalczanie niewolnictwa i wyplenienie go zupełnie na wykup zwłaszcza dzieci zagrożonych, misje katolickie potrzebują odpowiednich środków. Papieże Leon XIII i Benedykt XV wezwali byli biskupów całego świata, aby zarządzili w uroczystość Trzech Króli między wiernymi składkę na ten szlachetny cel.

Gdy zbliża się znowu ten uroczysty dzień doroczny, w którym czcimy Pana Jezusa za Jego objawienie się ludzkości jako jej Zbawiciel, pośpieszmy z hojniejszymi ofiarami w tym dniu na umożliwienie poganom poznania Jezusa Chrystusa i służenia Mu w całej swobodzie godności ludzkiej. Ofiary nasze będą dla Pana Jezusa dowodem naszej wdzięczności za tę wielką łaskę, że dał nam urodzić się z rodziców i w kraju chrześcijańskim.

WW. Ks. Ks. Proboszczowie odczytają powyższe z ambony w uroczystość noworoczną i Trzech Króli, zapowiedzą ową składkę i zbiorą ją w święto Trzech Króli na wszystkich mszach św. i na nieszporach.

Łomża, d. 7 grudnia 1934.

† Stanisław Bp.

№ 3.

Tydzień misyjny.

W tygodniu od 18—25 stycznia Kościół obchodzi t. zw. Tydzień misyjny na uproszenie dla braci odłączonych od Kościoła katolickiego łaski powrotu do jedności wiary i owczarni Chrystusowej.

Przypominam zarządzenie wydane w Rozporz. Urzęd. Łomż. Kurji Diec. Nr. 1 z r. 1933.

Łomża, d. 1. XII. 1934.

† Stanisław Bp.

№ 4.

Przywileje członków Związku Misyjnego Duchowieństwa.

Kapłani przyjęci do Związku Misyjnego Duchowieństwa przed d. 1 kwietnia 1933 r. korzystają nadal z dawnych przywilejów, udzielonych Związkowi (Ustawa ogólna i Przywileje Zw. Mis. Duch. z d. 4 kwietnia 1926).

Natomiast kapłani przyjęci do Związku po 1 kwietnia 1933 r. powinni za pośrednictwem swego Ordynariusza lub Prezesa krajowego Zw. Mis. Duch. zwracać się do św. Penitencjarji o przywileje z jakich korzystają dawni członkowie (dekret św. Penitencjarji z d. 20 marca 1933 r.).

№ 5.

Uzupełnienie godzin nauki religji

Min. W. R. i O. P. wydało poniższy okólnik N. 149 z 4.X.1934 r.

„W związku z okólnikiem tutejszym Nr. 110 z dnia 13 lipca 1934 r. (Nr BP. 13304/34) w sprawie wynagrodzenia kontraktowych nauczycieli religji, Ministerstwo W. R. i O. P. oznajmia, że nie sprzeciwia się, by jak dotąd, tak i nadal, umożliwić duszpasterzom, uczącym religji, odrabiania opuszczonych z należycie usprawiedliwionych powodów godzin nauki religji w szkole, jednak bez uszczerbku czasu przeznaczanego na inne przedmioty nauczania, oraz bez naruszenia normalnego toku zajęć szkolnych i zatwierdzonego rozkładu lekcji“.

№ 6.

Rozporządzenia Urzędowe Kurji.

Na wyrażone życzenia wielu Księży Proboszczów w roku bieżącym Kurja wprowadza zmianę w przesyłaniu Rozporządzeń Urzędowych dla Księży Proboszczów. Od stycznia bowiem b.r. WW. Księża Proboszczowie otrzymywać będą tylko po jednym egzemplarzu Rozporządzeń Urzędowych Kurji, drugi egzemplarz pozostanie w Drukarni Diecezjalnej, która po zebraniu całego rocznika oprawi go i na początku następnego roku roześle wszystkim Księżom Proboszczom celem złożenia do Kancelarii parafjalnej.

№ 7.

List pasterski o małżeństwie.

Kurja przypomina WW. Księżom Proboszczom obowiązek odczytania i wyjaśnienia listu pasterskiego o małżeństwie, ogłoszonego w Wiadomościach Kościelnych z 1927 r. strona 31 — 35. część II-ga. Odczytanie tej części listu pasterskiego winno nastąpić w niedzielę podczas oktawy Trzech Króli, lub następnej, oraz w jedną z niedziel miesiąca października.

Równocześnie Kurja wyjaśnia, że zgodnie z Prawem Kanonicznem można głosić zapowiedzie już pod koniec Postu Wielkiego i podczas Adwentu. Nadto Ks. Ks. Proboszczowie mogą odtąd błogosławić małżeństwa także w soboty po południu aż do zachodu słońca. Jednakże weselnikom trzeba przypomnieć obowiązek wysłuchania Mszy św. w następującą niedzielę.

№ 8.

Nabożeństwo z okazji dnia Patrona Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

Z okazji Patrona Pana Prezydenta Rzeczypospolitej w dniu 1 lutego b. r. Kurja zwraca uwagę Ks.Ks. Proboszczom i Prefektom na przepis zawarty w książce „Konkordat” str. 92—93.

№ 9.

Akty stanu cywilnego.

Już wielokrotnie była przypominana WW. Księżom Proboszczom sprawa prowadzenia aktów stanu cywilnego. Niemniej Kurja ponownie przypomina tę sprawę, aby WW. Księża Proboszczowie z wielką starannością oraz z całą troskliwością przy prowadzeniu ksiąg metrykalnych stosowali się do przepisów o aktach stanu cywilnego. Aby zadość uczynić temu każda kancelarja parafjalna winna posiadać ustawę o aktach stanu cywilnego, lub przynajmniej jeden z podręczników traktujących tę sprawę. Przy wizytacji dziekańskiej Księża Dziekani mają na to zwrócić uwagę.

Księgi duplikaty na rok następny winny być przedłożone Księdzu Dziekanowi do oparafowania przed końcem każdego roku.

Na początku zaś roku nowego w okresie pierwszego kwartału Księża Dziekani mają obowiązek sprawdzić protokolarnie unikaty z duplikatami i po sprawdzeniu niezwłocznie te ostatnie złożyć w tymże okresie do właściwych wydziałów hipotecznych powiatowych za pobraniem pokwitowania.

№ 10

Ubezpieczenie służby kościelnej.

Odpis.

Ministerstwo Opieki Społecznej
№ Un. 2/1-4

Sprawa egzekucyj z tytułu zaległych
składek za ubezpieczenie
służby kościelnej.

Do

Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń
w Warszawie w Poznaniu we Lwowie

Ministerstwo Opieki Społecznej prosi o zakomunikowanie Ubezpieczalniom Społecznym, podległym nadzorowi Okręgowego Urzędu, pisma o treści następującej:

Wobec tego, że nie ukazało się dotąd rozporządzenie wykonawcze do ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o składkach na rzecz Kościoła Katolickiego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 358), przeto Ministerstwo Opieki Społecznej, nawiązując do swych poprzednich zarządzeń w tym zakresie, poleca wstrzymać, aż do odwołania przeprowadzanie egzekucyj do majątku kościelnego lub majątku

księży proboszczów z tytułu zaległych należności kas chorych za ubezpieczenie służby kościelnej.

Niezależnie od powyższego, Ubezpieczalnie winny:

1) domagać się regularnego spłacania składek ubezpieczeniowych, przypadających od służby kościelnej za okresy pracy po 1 stycznia 1934 r. i od tego uzależniać wstrzymanie kroków egzekucyjnych.

2) do zaległości z przed 1 lipca 1932 r. zastosować przepisy ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o ułatwieniu spłaty zaległych składek i opłat na rzecz instytucyj ubezpieczeń społecznych (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 237).

Wstrzymując przeprowadzenie egzekucyj, nie można jednak dopuścić, ażeby poszczególne należności uległy przedawnieniu.

Za zgodność odpisu:

(—) Józef Zieliński.

(—) J. Wł. Lgocki

Dyrektor Departamentu.

Odpis.

Ministerstwo Opieki Społecznej

№ Un. 2/1-4

Sprawa egzekucyj z tytułu zaległych
składek za ubezpieczenie
służby kościelnej.

Do

Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych
Zakładu Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników
w miejsu.

Wobec tego, że nie ukazało się dotąd rozporządzenie wykonawcze do ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o składkach na rzecz Kościoła Katolickiego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 358), przeto Ministerstwo Opieki Społecznej, nawiązując do swych poprzednich zarządzeń w tym zakresie, poleca wstrzymać aż do odwołania przeprowadzanie egzekucyj do majątku kościelnego lub majątku księży proboszczów z tytułu zaległych należności, przypadających za ubezpieczenie służby kościelnej przed 1 stycznia 1934 r.

Zarządzenie niniejsze nie ogranicza w niczem stosowania ulg, przewidzianych w ustawie z dnia 15 marca 1934 r. o ułatwieniu spłaty zaległych składek i opłat na rzecz instytucyj ubezpieczeń społecznych (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 237)

Otrzymano 13. XII. 1934 r.

Warszawa, dn. 26 paździer. 1934 r.

Wstrzymując przeprowadzanie egzekucyj, Zakład nie powinien jednak dopuścić, by poszczególne należności uległy przedawnieniu.

Za zgodność odpisu:

(—) *J. Wł. Lgocki*

(—) *Józef Zieliński.*

Dyrektor Departamentu.

Kurja podając powyższe do wiadomości WW. Ks. Ks. Proboszczów przypomina równocześnie swoje zarządzenie podane w nrze 1 Rozp. Urzęd. Kurji Łomżyńskiej z dn. 1 stycznia 1934 r. str. 6.

№ 11.

1. Poszukiwanie Michała Kawelki vel Michała Maruszczyka.

W kościele parafjalnym w Młodojewie (diec. Włocławskiej) zawarł małżeństwo Michał Kawelko z Aleksandrą Strzelecką dnia 14 listopada 1923 roku. Kawelko M. po siedmiu latach wspólnego pożycia ujawnił swoje właściwe nazwisko, które brzmi: Michał Maruszczyk. M. Maruszczyk pochodzi z parafji Skrzyżów diec. Tarnowskiej. O sprostowaniu swego nazwiska i o nowe dokumenty nie postarał się: przeciwnie wyjechał z domu, opuściwszy żonę i dzieci, w 1929 roku. Obecne miejsce jego pobytu jest nieznane.

Wobec powyższego Kurja Biskupia we Włocławku prosi Wielebne Duchowieństwo o sprawdzenie w księgach zaślubionych, czy wspomniany Maruszczyk Michał vel Kawelko Michał nie zawarł nowych związków małżeńskich w czasie od 1929 do 1934 roku.

2 Poszukiwanie metryki ślubnej.

Ks. Henryk Suliński, zamieszkały w Warszawie, przy ul. Trauguta 1, poszukuje metryki ślubnej Szymona Sulińskiego i Agaty z Kisielnickich, którzy zawarli między sobą związek małżeński pomiędzy rokiem 1812 — 1820. W razie odnalezienia tego aktu Ks. H. S. prosi J. Ks. Proboszcza tej parafji, o przesłanie urzędowego, pełnego odpisu za wynagrodzeniem 25 zł.

№ 12.

Książki polecane.

Dzieje kobiety — Jan Czar. Wyd. św. Stanisława, sp. z ogr. odp. w Katowicach 1935. str. 480.

Książka o powyższym tytule ma za zadanie zwrócić uwagę na

błędy i niebezpieczeństwa obecnego wychowania i życie kobiety oraz na potrzebę sprowadzenia tego wychowania znowu na tory głębszej religijności i uczciwości. Autor oświetlił silne wartości duszy kobiecej, przeciwstawiając je złudom i deprawacjom, wciskającym się dzisiaj do świata kobiecego.

Książkę można i trzeba polecić, aby weszła do każdej inteligentniejszej rodziny jako nauczyciel moralno-społeczny.

Jezus Chrystus. Tom I. Odkupiciel. Owińska. 1934 nap. **Ks. F. Bodzianowski.**

Wyszły z Drukarni Łomżyńskiej w Łomży Kazania „Jezus Chrystus“, tom I Odkupiciel Owińska 1934. Nap. Ks. F. Bodzianowski. Kazania te o Chrestusie Panu odznaczają się logicznym układem i poważną opartą na gruntownej teologicznej wiedzy treścią. Każde kazanie jest to mały w sobie zakończony traktacik teologiczny, ściśle połączony treścią z poprzednim i łączący się z następnym. Osoba Chrystusa Pana i dzieło Odkupienia występują w kazaniach z całą wyrazistością apologetyczną. Język jest jędrny i dobitny, jasno wyraża myśli autora, tylko pod względem budowy zdania i szyku wyrazów znajdują się niekiedy odchylenia od przyjętych zasad w polszczyźnie.

№ 13.

Zmiany w duchowieństwie.

Mianowani:

1. Ks. Jan Murawski z Kapic proboszczem w Zarębach Kościelnych.
2. Ks. Ignacy Tuziński z Kolna proboszczem w Kapicach i Przechodach.
3. Ks. Józef Biernacki prefektem szkół powszechn. w Ostrowi Mazowieckiej.
4. Ks. Władysław Samolewicz wikarjuszem w Nowogrodzie.
5. Ks. Bronisław Rutkowski wikarjuszem w Kolnie.

Dnia 14 grudnia 1934 r. zmarł w Kadzidle Ks. Kan. Kl. Kuliński. R. i. P.